

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

**Тимчасовій слідчій комісії
Верховної Ради України з
питань розслідування
можливих порушень
законодавства України при
здійсненні заходів з оборони
держави**

ВИСНОВОК

на проект Постанови Верховної Ради України «Про попередній звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні заходів з оборони держави», внесений народними депутатами України Бакумовим О. С. та іншими (всього 14 підписів) (реєстр. № 14077 від 26.09.2025)

Комітет на засіданні 06 жовтня 2025 року (протокол № 243), згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р. О. від 26 вересня 2025 року (електронна картка документа (2010842), розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про попередній звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні заходів з оборони держави», внесений народними депутатами України Бакумовим О. С. та іншими (всього 14 підписів) (реєстр. № 14077 від 26.09.2025), на відповідність оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятим відповідно до них нормативно-правовим актам.

Комітет зазначив, що відповідно до положень частин другої та четвертої статті 3 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», тимчасова слідча комісія у визначений Верховною Радою України термін, але не пізніш як через шість місяців з дня її утворення, подає Верховній Раді України письмовий звіт про виконану роботу, а також підготовлені нею пропозиції щодо проектів актів Верховної Ради України, висновки, пропозиції та інші матеріали, які надаються народним депутатам України для ознайомлення. Термін звіту тимчасової слідчої комісії визначається Верховною Радою України у постанові про утворення відповідної комісії.

Верховна Рада України заслуховує звіт про діяльність тимчасової слідчої комісії в будь-який час не пізніше встановленого терміну для її діяльності або на вимогу тимчасової слідчої комісії раніше цього терміну, але не більше двох разів за весь термін її діяльності (частина сьома статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

Вимоги до висновків щодо роботи тимчасової слідчої комісії, особливості надання тимчасовою слідчою комісією звіту щодо її роботи визначені положеннями статей 21, 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», статей 87, 88 Регламенту Верховної Ради України.

Так, результати розслідування тимчасова слідча комісія викладає в звіті, який повинен містити висновки і пропозиції про факти й обставини, які стали підставами для проведення розслідування; відомості чи обставини, встановлені тимчасовою слідчою комісією, і докази, якими це підтверджується; відомості чи обставини, що не підтвердилися; факти й обставини, які не були перевірені, із зазначенням причин, з яких перевірка не здійснювалася (частина перша статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частина перша статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

Тимчасова слідча комісія при підготовці висновку щодо кожної встановленої обставини проводить голосування. Результати голосування із зазначенням кількості голосів, поданих «за», «проти», «утримався», наводяться у висновку тимчасової слідчої комісії. Висновок вважається ухваленим, якщо за нього проголосувало більше половини членів тимчасової слідчої комісії від її складу, затвердженого Верховною Радою України. Усі висновки тимчасової слідчої комісії оформляються письмово і підписуються головою та секретарем тимчасової слідчої комісії (частина друга статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України»).

У пропозиціях тимчасової слідчої комісії зазначається, яким чином мають бути використані висновки тимчасової слідчої комісії у разі прийняття Верховною Радою України рішення щодо них. Пропозиції тимчасової слідчої комісії викладаються у проекті постанови чи іншого акта Верховної Ради України і вносяться на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України – членами тимчасової слідчої комісії (частина третя статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частина друга статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

У статті 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», статті 88 Регламенту Верховної Ради України встановлені вимоги до розгляду Верховною Радою України звіту тимчасової слідчої комісії.

За результатами розгляду висновків і пропозицій тимчасової слідчої комісії Верховна Рада України може прийняти рішення, зокрема, про взяття їх до відома; припинення повноважень тимчасової слідчої комісії, а в разі необхідності вирішити питання щодо направлення матеріалів тимчасової слідчої

комісії до Офісу Генерального прокурора для їх вивчення та відповідного реагування; направлення висновків тимчасової слідчої комісії Президенту України, Прем'єр-міністру України; направлення висновків тимчасової слідчої комісії для реагування згідно із законом відповідному органу державної влади, іншому державному органу, органу місцевого самоврядування чи посадовій особі; опублікування висновків тимчасової слідчої комісії у газеті «Голос України» з додержанням вимог закону щодо захисту інформації з обмеженим доступом, у тому числі таємної чи іншої охоронюваної законом інформації.

Комітет зазначив, що 27 березня 2025 року Верховною Радою України було утворено Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні заходів з оборони держави (Постанова Верховної Ради України № 4338-IX) (далі – Тимчасова слідча комісія) та визначено, що строк діяльності Тимчасової слідчої комісії становить один рік з дня її утворення, а також, що звіт про виконану роботу комісії має бути заслуханий не пізніше шестимісячного строку з дня її утворення, тобто до 27 вересня 2025 року.

Так, 26 вересня 2025 року, за один день до закінчення шестимісячного строку, народними депутатами України – членами Тимчасової слідчої комісії Бакумовим О. С. та іншими (всього 14 підписів) було внесено на розгляд Верховної Ради України проект Постанови Верховної Ради України про «попередній» звіт Тимчасової слідчої комісії (реєстр. № 14077), а також, власне, «попередній» звіт Тимчасової слідчої комісії (далі – Звіт), у додатку до проекту Постанови.

З огляду на це Комітет зауважив, що Тимчасовою слідчою комісією не враховано позицію Комітету, викладену ним у Роз'ясненні щодо застосування окремих положень Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» (статей 3, 4, 22, 23) та Регламенту Верховної Ради України (статей 85, 86, 87, 88) щодо визначення строку повноважень тимчасових слідчих комісій і тимчасових спеціальних комісій Верховної Ради України від 27 червня 2023 року (протокол № 156), в якому Комітет наголошував на тому, що термін подання звіту тимчасової слідчої комісії і тимчасової спеціальної комісії про виконану роботу Верховній Раді України охоплюється строком, протягом якого Верховною Радою України має бути заслухано цей звіт. У свою чергу це вимагає від тимчасової слідчої комісії і тимчасової спеціальної комісії під час подання звіту про виконану роботу врахування календарного плану роботи сесії Верховної Ради України, а також особливостей організації роботи Верховної Ради України в умовах дії воєнного стану, з метою забезпечення розгляду Верховною Радою України звіту про виконану роботу в строк, визначений у постанові Верховної Ради України про утворення відповідної комісії.

Щодо змісту проекту Постанови (реєстр. № 14077) Комітет зазначив таке.

Ініціаторами внесення проекту Постанови використано термін «попередній звіт», проте ані Законом України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», ані Регламентом

Верховної Ради України таке визначення не передбачено. Відтак, у назві та тексті проекту Постанови слово «попередній» необхідно виключити.

У пункті 2 проекту Постанови пропонується: «Направити попередній звіт Тимчасової слідчої комісії Президенту України – Верховному Головнокомандувачу Збройних Сил України, Кабінету Міністрів України, Міністерству оборони України, Міністерству внутрішніх справ України, Офісу Генерального прокурора, Службі безпеки України, Державному бюро розслідувань, Національному антикорупційному бюро України, Національній поліції України, Бюро економічної безпеки України, Державній прикордонній службі України, Державній спеціальній службі транспорту для розгляду в межах їх компетенції та відповідного реагування».

З огляду на це, Комітет звернув увагу на положення пунктів 1 – 3 частини третьої статті 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та пунктів 1 – 3 частини четвертої статті 88 Регламенту Верховної Ради України, якими визначено питання, які в разі необхідності вирішує Верховна Рада України при розгляді висновків і пропозицій тимчасової слідчої комісії, а саме:

направлення матеріалів тимчасової слідчої комісії до Офісу Генерального прокурора для їх вивчення та відповідного реагування;

направлення висновків тимчасової слідчої комісії Президенту України, Прем'єр-міністру України;

направлення висновків тимчасової слідчої комісії для реагування згідно із законом відповідному органу державної влади, іншому державному органу, органу місцевого самоврядування чи посадовій особі.

Беручи до уваги зазначене та з метою дотримання положень Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та Регламенту Верховної Ради України, Комітет зазначив про необхідність доопрацювання пункту 2 проекту Постанови у частині розмежування суб'єктів, яким пропонується надіслати документи, підготовлені Тимчасовою слідчою комісією, та дій, які вони мають здійснити за результатами їх розгляду.

Враховуючи наведене, Комітет ухвалив експертний висновок на проект Постанови Верховної Ради України «Про попередній звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні заходів з оборони держави», внесений народними депутатами України Бакумовим О. С. та іншими (всього 14 підписів) (реєстр. № 14077 від 26.09.2025), і прийняв рішення направити його Тимчасовій слідчій комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні заходів з оборони держави.

Голова Комітету

С. В. КАЛЬЧЕНКО

